

ద్వితీయ కాణ్డె - పశ్చమ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ విశ్వరూపః పఠితి విశ్వ-రూపః । వై । త్వాప్తః । పురోహితః పఠితి పురః-హితః ।
 దేవానామ్ । ఆసీత్ । స్వస్తియః । అసురాణామ్ । తస్య । త్రిడి । శీర్షాడి । అసన్న్ । సోమపానమితి
 సోమ-పానమ్ । సురాపానమితి సురా-పానమ్ । అన్నాదనమిత్వన్న-అదనమ్ । సః । ప్రత్యక్షమితి
 ప్రతి-అక్షమ్ । దేవేభ్యః । భాగమ్ । అవదత్ । పురోక్షమితి పరః-అక్షమ్ । అసురేభ్యః । సర్వస్మై
 వై । ప్రత్యక్షమితి ప్రతి-అక్షమ్ । భాగమ్ । వదన్తి । యస్మై । ఏవ । పురోక్షమితి పరః-అక్షమ్ ।
 వదన్తి । తస్య । భాగః । ఉదితః । తస్మాత్ । ఇప్తః । అభిభేత్ । ఈదృక్ । వై । రాప్తమ్ । వీతి
 పర్యావర్తయతి తిపరి-అవర్తయతి । ఇతి । తస్య । వజ్రమ్ । ఆదాయేత్య-రాయ । శీర్షాడి
 అచ్చినత్ । యత్ । సోమపానమితి సోమ-పానమ్ ॥౧॥ ఆసీత్ । సః । కపిశ్చలః । అభవత్
 యత్ । సురాపానమితి సురా-పానమ్ । సః । కలవిజ్ఞః । యత్ । అన్నాదనమిత్వన్న-
 అదనమ్ । సః । తిత్తిరిః । తస్య । అశ్చలినా । బ్రహ్మహత్యామితి బ్రహ్మ-హత్యామ్ । ఉపేతి
 అగ్రుష్టాత్ । తామ్ । సంవధ్నరమితి సమ్-వధ్నరమ్ । అభిభః । తమ్ । భూతాని । అభీతి ।
 అక్రోశన్న్ । బ్రహ్మహన్నితి బ్రహ్మ-హన్న్ । ఇతి । సః । పృథివీమ్ । ఉపేతి । అసీదత్ । అస్యై
 బ్రహ్మహత్యాయా ఇతి బ్రహ్మ-హత్యాయై । తృతీయమ్ । ప్రతీతి । గృహాణ ॥ ఇతి । సా ।
 అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణే । భాతాత్ । పురాభవిష్యన్తి తిపరా-భవిష్యన్తి । మన్యే । తతః । మా
 పరేతి । భూవమ్ । ఇతి । పురా । తే ॥౨॥ సంవధ్నరాదితి సమ్-వధ్నరాత్ । అవీతి । రోహత్
 ఇతి । అబ్రవీత్ । తస్మాత్ । పురా । సంవధ్నరాదితి సమ్-వధ్నరాత్ । పృథివ్యై । భాతమ్ ।
 అవీతి । రోహతి । వారేపుతమితి వారే-పుతమ్ । హి । అస్యై । తృతీయమ్ । బ్రహ్మహత్యాయా

ఇతిబ్రహ్మ-హత్యాయే । ప్రతీతి । అగ్రహ్లాత్ । తత్ । స్వకృతమితిస్వ-కృతమ్ । ఇరిణమ్ ।
 అభవత్ । తస్మాత్ । అహితాగ్నిరిత్యాహిత-అగ్నిః । క్రద్ధాదేవఃక్రద్ధా-దేవః । స్వకృతః
 స్వ-కృతే । ఇరిదే । న । అవేతి । స్వేత్ । బ్రహ్మహత్యాయాఇతిబ్రహ్మ-హత్యాయే । హి ।
 ఏషః । వర్షః । సః । వనస్పతీన్ । ఉపేతి । అసిదత్ । అస్యై । బ్రహ్మహత్యాయాఇతిబ్రహ్మ-
 హత్యాయే । తృతీయమ్ । ప్రతీతి । గృహ్లాత్ । ఇతి । తే । అబ్రువన్ । వరమ్ । వృణామహై
 వృణాత్ ॥౩॥ పరాభవిష్వస్తఇతిపరా-భవిష్వస్తః । మన్యామహి । తతః । మా । పరీతి ।
 భూమ । ఇతి । అప్రశ్ననాదిత్యా-ప్రశ్ననాత్ । వః । భూయాగేంసః । ఉదితి । తిప్తాన్ । ఇతి
 అబ్రవీత్ । తస్మాత్ । అప్రశ్ననాదిత్యా-ప్రశ్ననాత్ । వృణామహి । భూయాగేంసః । ఉదితి ।
 తిప్తన్ । వారేవృతమితివారే-వృతమ్ । హి । ఏషామ్ । తృతీయమ్ । బ్రహ్మహత్యాయాఇతి
 బ్రహ్మ-హత్యాయే । ప్రతీతి । అగ్రహ్లాన్ । సః । నిర్వాసఇతీనిః-యాసః । అభవత్ । తస్మాత్
 నిర్వాసస్యేతీనిః-యాసస్య । న । ఆశ్యమ్ । బ్రహ్మహత్యాయాఇతిబ్రహ్మ-హత్యాయే । హి
 ఏషః । వర్షః । అథో ఇతి । ఖలు । యః । ఏవ । లోహితః । యః । వా । అప్రశ్ననాదిత్యా-
 ప్రశ్ననాత్ । నిర్వృప్తీతీనిః-యేషతి । తస్య । న । ఆశ్యమ్ ॥౪॥ కామమ్ । అన్యస్య । సః ।
 ప్రీషగ్ంసాదమితిప్రీ-షగ్ంసాదమ్ । ఉపేతి । అసిదత్ । అస్యై । బ్రహ్మహత్యాయాఇతిబ్రహ్మ-
 హత్యాయే । తృతీయమ్ । ప్రతీతి । గృహ్లాత్ । ఇతి । తాః । అబ్రువన్ । వరమ్ । వృణామహై
 ఋత్వియాత్ । ప్రణామితిప్ర-ణామ్ । విన్తామహై । కామమ్ । ఏతి । విజనితోరితివి-
 జనితోః । సమితి । భవామ । ఇతి । తస్మాత్ । ఋత్వియాత్ । స్రియః । ప్రణామితిప్ర-
 ణామ్ । విన్తన్ । కామమ్ । ఏతి । విజనితోరితివి-జనితోః । సమితి । భవన్తి । వారేవృతమితి
 వారే-వృతమ్ । హి । అసామ్ । తృతీయమ్ । బ్రహ్మహత్యాయాఇతిబ్రహ్మ-హత్యాయే ।

ప్రతితీ | అగ్రహస్తమ్ | సా | మలవద్యాసాఇతిమలవత్-వాసాః | అభవత్ | తస్మాత్ | మలవద్యాస
 సేతిమలవత్-వాససా | న | సమితి | వదేత || ౧౫ || న | సహ | అసీత | న | అస్యా | అన్నమ్
 అద్యాత్ | బ్రహ్మహత్యాయాఇతిబ్రహ్మ-హత్యాయే | హి | ఏషా | వర్ణమ్ | ప్రతిముచ్యేతిప్రతి-
 ముచ్య | అస్తే | అథోఇతి | ఖలు | అవః | అభ్యజ్ఞనమిత్యభి-అజ్ఞనమ్ | వాప | ద్రియా |
 అన్నమ్ | అభ్యజ్ఞనమిత్యభి-అజ్ఞనమ్ | ఏవ | న | ప్రతిగృహ్యమితిప్రతి-గృహ్యమ్ | కామమ్
 అన్యత్ | ఇతి | యామ్ | మలవద్యాసనమితిమలవత్-వాసనమ్ | సమ్మవస్తితీసమ్-భవన్తి
 యః | తతః | జాయతే | సః | అభిశస్తఇత్యభి-శస్తః | యామ్ | అరణ్యే | తస్యై | స్తేనః |
 యామ్ | వరాచీమ్ | తస్యై | ద్రాతముఖీతిద్రాత-ముఖీ | అపగల్బఇత్యప-గల్బః | యా
 స్నాతి | తస్యాః | అప్సిత్యప్-సు | మారుకః | యా || ౧౬ || అభ్యజ్ఞ ఇత్యభి-అజ్ఞే | తస్యై |
 దుశ్చర్యేతిదుః-చర్మా | యా | ప్రలిఖతఇతిప్ర-లిఖతే | తస్యై | ఖలతిః | అపమారీత్యప-
 మారీ | యా | అజ్ఞఇత్యా-అజ్ఞే | తస్యై | కాణః | యా | దతః | ధావతే | తస్యై | శ్యావదన్తితి
 శ్యావ-దన్తి | యా | నఖాని | నికృంతతఇతిని-కృంతతే | తస్యై | కునఖీ | యా | కృణత్తి |
 తస్యై | క్షీబః | యా | రజ్జమ్ | సృజతి | తస్యాః | ఉద్యుక్తకఇత్యుక్-బస్టుకః | యా | పర్దేన
 పిబతి | తస్యాః | ఉన్మాదుక్తకఇత్యుక్-మాదుకః | యా | ఖర్వేణ | పిబతి | తస్యై | ఖర్వః |
 తిస్రః | రాత్రీః | వ్రతమ్ | చరేత్ | అజ్ఞానినా | వా | పిబేత్ | అఖర్వేణ | వా | పాత్రేణ |
 ప్రజాయాఇతిప్ర-జాయే | గోపీధాయ || ౧౭ ||

|| యథోమపాసంతే వృక్షాత్తస్య నాశ్యం వదేత మారుకోయాఽఖర్వేణవాత్రీణీచ || ౧౮ ||
 త్వస్యై | హతపుత్రఇతిహత-పుత్రః | వీవ్రమితివి-ఇవ్రమ్ | సోమమ్ | ఏతి | అవారత్
 తస్యై | ఇవ్రః | ఉపహవమిత్యప-హవమ్ | బచ్చత | తమ్ | న | ఉపేతి | అవ్యాయత

పుత్రమ్ | మే | అవధీః | ఇతి | సః | యజ్జవేశసమితియజ్జ-వేశసమ్ | కృత్వా | ప్రాసహతిప్ర-
 సహ | సోమమ్ | అపిబత్ | తస్య | యత్ | అత్యకృష్ణత్యతి-అకృష్ణత | తత్ | త్వస్యే | అహవనీయ
 మిత్యా-హవనీయమ్ | ఉప | ప్రేతి | అవర్తయత్ | స్వాహా | ఇష్టశత్రురితీష్ట-శత్రుః |
 వర్తస్య | ఇతి | యత్ | అవర్తయత్ | తత్ | వృతస్య | పుత్రత్వమితివృత-త్వమ్ | యత్
 అబ్రవీత్ | స్వాహా | ఇష్టశత్రురితీష్ట-శత్రుః | వర్తస్య | ఇతి | తస్మాత్ | అస్య || ౧౫ || ఇష్టః |
 శత్రుః | అభవత్ | సః | సమ్మపన్వితీసమ్-భవన్తీ | అగ్నిషోమావిత్యగ్ని-సోమో | అభి |
 సమితి | అభవత్ | సః | ఇషుమాత్రమిషుమాత్రమితిషుమాత్రమ్-ఇషుమాత్రమ్ | విష్వజ్జే
 అవర్తత | సః | ఇమాన్ | లోకాన్ | అవృణోత్ | యత్ | ఇమాన్ | లోకాన్ | అవృణోత్ |
 తత్ | వృతస్య | వృతత్వమితివృత-త్వమ్ | తస్మాత్ | ఇష్టః | అభీధేత్ | సః | ప్రజాపతిమితిప్రజా-
 పతిమ్ | ఉపేతి | అధావత్ | శత్రుః | మే | అజని | ఇతి | తస్మై | వజ్రమ్ | సిక్వా | ప్రేతి
 అయచ్చత్ | ఏతేన | జహి | ఇతి | తేన | అభీతి | అయత | తౌ | అబ్రూతామ్ | అగ్నిషోమావి
 త్యగ్ని-సోమో | మా || ౧౬ || ప్రేతి | హః | ఆవమ్ | అన్తః | స్వః | ఇతి | మమ | వై | యువమ్
 స్వః | ఇతి | అబ్రవీత్ | మామ్ | అభి | ఏతి | ఇతమ్ | ఇతి | తౌ | భాగధేయమితిభాగ-
 ధేయమ్ | అచ్యేతామ్ | తాభ్యామ్ | ఏతమ్ | అగ్నిషోమీయమిత్యగ్ని-సోమీయమ్ | ఏకారణకపాల
 మిత్యాదశ-కపాలమ్ | పూర్ణమాసఇతిపూర్ణ-మాసే | ప్రేతి | అయచ్చత్ | తౌ | అబ్రూతామ్
 అభీతి | సస్త్వ్యావితిసమ్-ద్రష్టౌ | వై | స్వః | న | శక్తువః | ఐతుమిత్యా-ఏతుమ్ | ఇతి |
 సః | ఇష్టః | ఆత్మసః | శీతరూరావితిశీత-రూరౌ | అజనయత్ | తత్ | శీతరూరయౌరితిశీత-
 రూరయోః | జన్మ | యః | ఏవమ్ | శీతరూరయౌరితిశీత - రూరయోః | జన్మ | వేద || ౧౭ ||
 న | ఏనమ్ | శీతరూరావితిశీత-రూరౌ | హతః | తాభ్యామ్ | ఏనమ్ | అభీతి | అనయత్

తస్మాత్ । బ్రహ్మభూమానాత్ । అగ్నిజోమావిత్సగ్న-సోమో । నిరితి । అబ్రాహ్మణామ్ । ప్రాణాప్రాణా
 వితిప్రాణ-అప్రాణా । వై । ఏనమ్ । తత్ । అబ్రాహ్మణామ్ । ప్రాణఇతిప్ర-అను । వై । దక్షు ।
 అపానఇత్యప-అను । క్రతుః । తస్మాత్ । బ్రహ్మభూమానః । బ్రూయాత్ । మయ । దక్షక్రతుఇతి
 దక్ష-క్రతు । ఇతి । ప్రాణాప్రాణావితిప్రాణ-అప్రాణా । ఏవ । అత్కస్మై । ధత్తే । సర్వమ్ ।
 అయుః । ఏతి । నః । దేవతాః । వృత్రాత్ । నిర్దహాయేతిని-హాయ । వాద్ర్షుమితి వాద్ర్ష-
 ఘ్నుమ్ । హవిః । పూర్ణమాసఇతిపూర్ణ-మాసే । నిరితి । అవపత్ । ఘ్నన్తే । వై । ఏనమ్ ।
 పూర్ణమాసఇతిపూర్ణ-మాసే । ఏతి ॥౧౧॥ అమావాస్యాయామిత్కమా-వాస్యాయామ్ ।
 ప్త్యాయయన్తి । తస్మాత్ । వాద్ర్షుఇతివాద్ర్ష-క్షి । పూర్ణమాసఇతిపూర్ణ-మాసే । అన్వితి ।
 ఉచ్యేతేఇతి । వృధస్వతీఇతివృధస్వ-వతీ । అమావాస్యాయామిత్కమా-వాస్యాయామ్ । తత్
 స్కంస్థావ్యేతీసమ్-స్థావ్య । వాద్ర్షుమితివాద్ర్ష-ఘ్నుమ్ । హవిః । వజ్రమ్ । అదాయేత్కా-
 దాయ । పునః । అభీతి । అయత । తేఇతి । అబ్రాహ్మణామ్ । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ
 మా ॥ప్రేతి । హః । అవయోః । వై । క్రితః । ఇతి । తేఇతి । అబ్రాహ్మణామ్ । వరమ్ । వృణావస్తా
 నక్షత్రవిహితేతినక్షత్ర-విహితా । అహమ్ । అసాని । ఇతి । అసా । అబ్రవీత్ । చిత్రవిహితేతి
 చిత్ర-విహితా । అహమ్ । ఇతి । ఇయమ్ । తస్మాత్ । నక్షత్రవిహితేతినక్షత్ర-విహితా । అసా
 చిత్రవిహితేతిచిత్ర-విహితా । ఇయమ్ । యః । ఏవమ్ । ద్యావాపృథివ్యోరితిద్యావా-
 పృథివ్యోః ॥౧౨॥ వరమ్ । వేద । ఏతి । ఏనమ్ । వరః । గచ్ఛతి । నః । అభ్యామ్ । ఏవ ।
 ప్రసూతఇతిప్ర-సూతః । ఇన్ద్రః । వృత్రమ్ । అహన్న్ । తే । దేవాః । వృత్రమ్ । హత్వా ।
 అగ్నిజోమావిత్సగ్న-సోమో । అబ్రువన్న్ । హవ్యమ్ । నః । వహతమ్ । ఇతి । తౌ । అబ్రాహ్మణామ్
 అపతేజసావిత్సప-తేజసో । వై । త్యో । వృత్రే । వై । త్యయోః । తేజః । ఇతి । తే । అబ్రువన్న్

కుః | ఇదమ్ | అచ్చు | ఏతి | ఇతి | గోః | ఇతి | అబ్రువన్ | గోః | వావ | సర్వస్య | మిత్రమ్
 ఇతి | సా | అబ్రవీత్ || ౧౩ || వరమ్ | పృజై | మయి | ఏవ | సతా | ఉభయేన | భునజాన్వై
 ఇతి | తత్ | గోః | ఏతి | అహరత్ | తస్మాత్ | గవి | సతా | ఉభయేన | భుజ్యతే | ఏతత్
 వై | అగ్నేః | తేజః | యత్ | పుత్రమ్ | ఏతత్ | సోమస్య | యత్ | పయః | యః | ఏవమ్
 అగ్నిషోమయోరిత్యగ్ని-సోమయోః | తేజః | వేద | తేజస్వీ | ఏవ | భవతి | బ్రహ్మవాదిసతి
 బ్రహ్మ-వాదినః | వదన్తి | క్షిప్తవత్యమితికిమ్-దేవత్యమ్ | పౌర్ణమాసమితిపౌర్ణ-మాసమ్
 ఇతి | ప్రాజాపత్యమితిప్రాజా-పత్యమ్ | ఇతి | బ్రాయాత్ | తేన | ఇన్ద్రమ్ | జ్యేష్ఠమ్ |
 పుత్రమ్ | నిరవాసాయయదితీనిః-అవాసాయయత్ | ఇతి | తస్మాత్ | జ్యేష్ఠమ్ | పుత్రమ్
 ధనేన | నిరవసాయయన్తీతీనిః-అవసాయయన్తి || ౧౪ ||

|| అస్యమావేదార్యావపుథివ్యారబ్రవీదితితస్మాచ్ఛత్వారీచ || ౨ ||

ఇన్ద్రమ్ | వృత్రమ్ | జమ్భివాగ్ంసమ్ | మృధః | అభి | ప్రేతి | అవేపన్ | సః | ఏతమ్
 వైమృదమ్ | పూర్ణమాసఇతిపూర్ణ-మాసే | అనునిర్వాప్యమిత్యను-నిర్వాప్యమ్ | అపశ్యత్ |
 తమ్ | నిరితి | అవపత్ | తేన | వై | సః | మృధః | అపేతి | అహత | యత్ | వైమృధః |
 పూర్ణమాసఇతిపూర్ణ-మాసే | అనునిర్వాప్యమిత్యను-నిర్వాప్యః | భవతి | మృధః | ఏవ |
 తేన | యజమానః | అపేతి | హతే | ఇన్ద్రః | వృత్రమ్ | హత్యా | దేవతాభిః | చ | ఇన్దియేణ
 చ | వీతి | ఆర్జుత | సః | ఏతమ్ | అగ్నీయమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ | అమావాస్యా
 యామిత్యమా-వాస్యాయామ్ | అపశ్యత్ | ఇన్ద్రమ్ | దధి || ౧౫ || తమ్ | నిరితి | అవపత్ |
 తేన | వై | సః | దేవతాః | చ | ఇన్దియమ్ | చ | అవేతి | అరున్ద | యత్ | అగ్నీయః | అష్టాకపాల
 ఇత్యష్టా-కపాలః | అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యాయామ్ | భవతి | ఇన్ద్రమ్ | దధి |

దేవతాః | చ | ఏవ | తేన | ఇన్ద్రియమ్ | చ | యజమానః | అవేతి | రున్దే | ఇవ్రస్య | వృతమ్
 జఘ్నుషః | ఇన్ద్రియమ్ | వీర్యమ్ | పృథివీమ్ | అను | వీతి | ఆర్తుత్ | తత్ | ఓషధయః |
 వీరుధః | అభవన్ | సః | ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ | ఉపేతి | అధావత్ | వృతమ్ |
 మే | జఘ్నుషః | ఇన్ద్రియమ్ | వీర్యమ్ || ౧౬ || పృథివీమ్ | అను | వీతి | ఆర్తుత్ | తత్ |
 ఓషధయః | వీరుధః | అభావన్ | ఇతి | సః | ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | పశూన్ |
 అబ్రవీత్ | ఏతత్ | అస్మై | సమితి | నయత | ఇతి | తత్ | పశవః | ఓషధీభ్యఇత్యోషధి-
 భ్యః | అధీతి | ఆత్మన్ | సమితి | అనయన్ | తత్ | ప్రతీతి | అదుహన్ | యత్ | సమనయన్నితి
 సమ్-అనయన్ | తత్ | సాన్నాయ్యస్యేతిసామ్-నాయ్యస్య | సాన్నాయ్యత్వమితిసాన్నాయ్య-
 త్వమ్ | యత్ | ప్రత్యదుహన్నితిప్రతి-అదుహన్ | తత్ | ప్రతిధుప్రతిప్రతి-ధుషః | ప్రతిధుక్ప్రతి
 ప్రతిధుక్-త్వమ్ | సమితి | అనైషుః | ప్రతీతి | అధుక్తన్ | న | తు | మయ | శ్రయతే |
 ఇతి | అబ్రవీత్ | ఏతత్ | అస్మై || ౧౭ || శృతమ్ | కురుత | ఇతి | అబ్రవీత్ | తత్ | అస్మై
 శృతమ్ | అకుర్వన్ | ఇన్ద్రియమ్ | వావ | అస్మిన్ | వీర్యమ్ | తత్ | ఆశ్రయన్ | తత్ |
 శృతస్య | శృతత్వమితిశృత-త్వమ్ | సమితి | అనైషుః | ప్రతీతి | అధుక్తన్ | శృతమ్ |
 అక్రన్ | న | తు | మా | ధినోతి | ఇతి | అబ్రవీత్ | ఏతత్ | అస్మై | దధి | కురుత | ఇతి
 అబ్రవీత్ | తత్ | అస్మై | దధి | అకుర్వన్ | తత్ | ఏనమ్ | అధినోత్ | తత్ | దధ్నుః |
 దధిత్వమితిదధి-త్వమ్ | బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః | వదన్తి | దధ్నుః | పూర్వస్య |
 అపదేయమిత్యవ-దేయమ్ || ౧౮ || దధి | హి | పూర్వమ్ | క్రియతే | ఇతి | అసాదృత్యత్వసా-
 దృత్య | తత్ | శృతస్య | ఏవ | పూర్వస్య | అవేతి | ద్యేత్ | ఇన్ద్రియమ్ | ఏవ | అస్మిన్ | వీర్యమ్
 శ్రిత్యా | దధ్నా | ఉపరిష్టాత్ | ధినోతి | యథాపూర్వమితియథా-పూర్వమ్ | ఉపేతి | ఏతి

యత్ । పూతీః । ధా । పర్ణవర్ణివర్ణ-వర్ణి । ధా । అతవ్యాదిత్యా-తవ్యాత్ । సౌమ్యమ్ ।
తత్ । యత్ । క్షురైః । రాక్షసమ్ । తత్ । యత్ । తల్పరైః । వైశ్వదేవమితీవైశ్వ-దేవమ్ । తత్ ।
యత్ । అతవృనేనేత్యా-తవృనేన । మూనుషమ్ । తత్ । యత్ । దధ్నా । తత్ । సేవ్రమితిస-
ఇవ్రమ్ । దధ్నా । ఏతి । తనశ్చి ॥౧౧॥ సేవ్రత్యాయేతీసేవ్ర-త్యాయ । అగ్నిహోత్రోచ్చేపణ
మిత్యగ్నిహోత్ర-ఉచ్చేపణమ్ । అభ్యాతనశ్చిత్కథి-అతనశ్చి । యజ్ఞస్య । సస్తత్యాఇతిసమ్-
తత్యై । ఇష్టః । వృత్రమ్ । పాత్యా । పరామ్ । పరావతమితీపరా-వతమ్ । అగచ్ఛత్ । అపేతి ।
అరాధమ్ । ఇతి । మస్యమానుః । తమ్ । దేవతాః । ప్రైవమితీప్ర-ఏవేమ్ । అచ్ఛన్తి । సః ।
అబ్రవీత్ । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । యః । ప్రథమః । అనువిస్తతీత్యను-విస్తతీ । తస్య
ప్రథమమ్ । భాగధేయమితీభాగ-ధేయమ్ । ఇతి । తమ్ । పితరః । అన్వితీ । అవిస్తన్తి ।
తస్మాత్ । పితృభ్యఇతిపితృ-భ్యః । పూర్వేభ్యః । క్రియతే । సః । అమావాస్యామిత్యమా-
వాస్యామ్ । ప్రతీ । ఏతి । అగచ్ఛత్ । తమ్ । దేవాః । అభి । సమితీ । అగచ్ఛన్త । అమా ।
నై । నః ॥౨౦॥ అద్య । వసు । వసతి । ఇతి । ఇష్టః । హి । దేవానామ్ । వసు । తత్ ।
అమావాస్యాయాఇత్యమా-వాస్యాయాః । అమావాస్యత్వమిత్యమావాస్య-త్వమ్ । బ్రహ్మవాదిన్
ఇతిబ్రహ్మ-వాదిసః । వదన్తి । క్షిన్తేవత్యమితీ కిమ్-దేవత్యమ్ । సాన్నాయమితీసామ్-
నాయమ్ । ఇతి । వైశ్వదేవమితీవైశ్వ-దేవమ్ । ఇతి । బ్రూయాత్ । విశ్వే । హి । తత్ ।
దేవాః । భాగధేయమితీభాగ-ధేయమ్ । అభితి । సమగచ్ఛన్తేసమ్-అగచ్ఛన్త । ఇతి । అథోఇతి
ఖలు । అవ్రమ్ । ఇతి । ఏవ । బ్రూయాత్ । ఇష్టమ్ । వావ । తే । తత్ । భిషజ్యన్తః । అభి ।
సమితీ । అగచ్ఛన్త । ఇతి ॥౨౧॥

దధిమేఅపూసాన్వయంచీర్ణమిత్యబ్రవీదేతదస్మాఅవదేయంతనశ్చినోద్వివత్వారిగంతచ్చ ॥౩॥

బ్రహ్మవాదినఁడతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । సః । తు । వై । దర్శకపూర్ణమాసావితీదర్శ-
 పూర్ణమాసా । యజేత । యః । ఏనౌ । సేన్త్రావితిస-ఇన్త్రా । యజేత । ఇతి । వైమృధః ।
 పూర్ణమాసఁడతిపూర్ణ-మాసే । అనునిర్వాప్యఇత్యను-నిర్వాప్య । భవతి । తేన । పూర్ణమాసఁడతి
 పూర్ణ-మాసః । సేన్త్రావితిస-ఇన్త్రా । అప్రమ్ । దధి । అమావాస్యాయామిత్కమా-వాస్యాయామ్
 తేన । అమావాస్యేత్కమా-వాస్యా । సేన్త్రావితిస-ఇన్త్రా । యః । ఏవమ్ । ఏర్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసా
 వితీదర్శ-పూర్ణమాసా । యజతే । సేన్త్రావితిస-ఇన్త్రా । ఏవ । ఏనౌ । యజతే । శ్చశ్చ ఇతిశ్చ-
 శ్చ । అస్మై । ఈజానాయ । వసీయః । భవతి । దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత । తత్ ।
 అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః । ఏతామ్ ॥౨౨॥ ఇష్టిమ్ । అపశ్యన్తి । అగ్నావైష్టవ
 మిత్యాగ్నా-వైష్టవమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । సరస్వత్యై । చరుమ్ । సరస్వతే
 చరుమ్ । తామ్ । పౌర్ణమాసమితిపౌర్ణ-మాసమ్ । సగ్గంస్థాప్యేతిసమ్-స్థాప్య । అను । నిరితి
 అవపన్తి । తతః । దేవాః । అభవన్తి । పరేతి । అసురాః । యః । త్రాత్యవ్యవానితిత్రాత్యవ్య-
 వాన్ । స్యాత్ । సః । పౌర్ణమాసమితిపౌర్ణ-మాసమ్ । సగ్గంస్థాప్యేతిసమ్-స్థాప్య । ఏతామ్
 ఇష్టిమ్ । అను । నిరితి । వపేత్ । పౌర్ణమాసేనేతిపౌర్ణ-మాసేన । ఏవ । వజ్రమ్ । త్రాత్యవ్యాయా
 ప్రహృత్యేతిప్ర-హృత్య । అగ్నావైష్టవేనేత్యాగ్నా-వైష్టవేన । దేవతాః । చ । యజ్ఞమ్ । చ ।
 త్రాత్యవ్యస్య । వృజ్ఞే । మిథునాన్ । పశూన్ । సారస్వతాభ్యమ్ । యావత్ । ఏవ । అస్య । అస్తి
 తత్ ॥౨౩॥ సర్వమ్ । వృజ్ఞే । పౌర్ణమాసమితిపౌర్ణ-మాసమ్ । ఏవ । యజేత । త్రాత్యవ్యవానితి
 త్రాత్యవ్య-వాన్ । న । అమావాస్యాయామిత్కమా-వాస్యామ్ । హత్వా । త్రాత్యవ్యమ్ । న । ఏతి
 ప్యాయయతి । సాక్షిస్తుస్థాయాయేనేతిసాకమ్-ప్రస్థాయాయేన । యజేత । పశుకామఁడతి
 పశు-కామః । యస్మై । వై । అర్చేన । అహరన్తిత్యా-హరన్తి । న । అత్యనా । త్యవ్యతి । న

అన్యస్మై | రుద్రాతి | యస్మై | మహాతా | త్వస్యతి | అత్కా | రుద్రాతి | అన్యస్మై | మహాతా |
 పూర్వమ్ | హైరాశ్వమ్ | త్వప్తః | ఏవ | ఏనమ్ | ఇప్తః | ప్రజయేతిథ-అయా | పుకర్షిరితి
 పశు-భిః | తర్చయతి | దారుపాత్రేదేతిదారు-పాత్రేతి | అహైరాతి | న | హి | మృగ్యయతి
 మృక్-మయమ్ | అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ | అనశే | దిదుష్కరమ్ || ౨౪ || భవతి ఊర్కీ |
 వై | ఉదుమ్బూ | ఊర్కీ | పశవః | ఊర్కా | ఏవ | అస్మై | ఊర్కీమ్ | పశూన్ | అవేతి | రున్ధీ
 న | అగతక్రీరిత్యగత-క్రీ | మహేష్వమితీమహా-ఇప్తమ్ | యజేత | త్రయః | వై | గతక్రీయ
 ఇతిగత-క్రీయః | కుశువాన్ | గ్రామహిరితిగ్రామ-హి | రాజస్థా | తేషామ్ | మహేష్వమ
 మహా-ఇప్తః | దేవతా | యః | వై | స్వామ్ | దేవతామ్ | అతియజతవశ్యతి-యజతే | గ్రేతి
 స్వాయే | దేవతాయై | చ్యవతే | న | పరామ్ | గ్రేతి | అహైతి | పాపీయాన్ | భవతి |
 సంవర్చరమితిసమ్-వర్చరమ్ | ఇప్తమ్ | యజేత | సంవర్చరమితిసమ్-వర్చరమ్ | హి
 వ్రతమ్ | న | అతీతి | స్వా || ౨౫ || ఏవ | ఏనమ్ | దేవతా | ఇజ్యమానా | భూశ్చే | ఇన్ద్రే
 వసీయాన్ | భవతి | సంవర్చరస్యేతిసమ్-వర్చరస్య | పరస్తాత్ | అగ్నయే | వ్రతపకయజతి
 వ్రత-పకయే | పురోదాశమ్ | అప్తాకపాలమిక్యప్తా-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ | సంవర్చరమితి
 సమ్-వర్చరమ్ | ఏవ | ఏనమ్ | వృతమ్ | ఇహ్నివాగ్ంసమ్ | అగ్నిః | వ్రతపతిరితివ్రత-
 పతిః | వ్రతమ్ | ఏతి | లమ్బయతి | తతః | అధీతి | కామమ్ | యజేత || ౨౬ ||

|| ఏతాన్తదౌదుమ్బురగ్ంస్వాత్రిగ్ంశచ్చ || ౨౭ ||

న | అసోమయాశిత్వసోమ-యాశీ | సమితి | నయేత్ | అసాగతమిత్వసో-గతమ్ |
 వై | ఏశస్య | పయా | యః | అసోమయాశిత్వసోమ-యాశీ | యత్ | అసోమయాశిత్వసోమ-
 యాశీ | సన్మయేరితిసమ్-నయేత్ | పరిమోషణతివరి-మోష | ఏవ | నః | అచ్ఛకమ్ |

కరోతి | అథో ఇతి | పరేతి | ఏవ | సిద్ధతే | సోమయాతీతిసోమ-యాతీ | ఏవ | నమితి
 నయేత్ | పయః | వై | సోమః | పయః | సాన్నాయ్యమితిసామ్-నాయ్యమ్ | పయసా |
 ఏవ | పయః | అత్యన్న | ధత్తే | వీతి | వై | ఏతమ్ | ప్రజయేతిప్ర-జయా | ప్రశుభిరితి
 ప్రశు-భిః | అర్థయతి | వర్థయతి | అస్య | ప్రాత్యవ్యమ్ | యస్య | హవిః | నిరువ్తమితినిః-
 ఉప్తమ్ | పురస్తాత్ | చస్రమో || ౨౭ || అభీతి | ఉదేతీత్యుత్-ఏతి | త్రేధా | తన్దురాన్ | వీతి
 ధత్తే | యే | మధ్యమా | స్వ్యా | తాన్ | అగ్నయే | దాత్రే | పురోదాకమ్ | అప్యకపాలమిశ్యప్య-
 కపాలమ్ | కుర్యాత్ | యే | స్వవిప్యా | తాన్ | ఇన్ద్రాయ | ప్రదాత్రఇతిప్ర-దాత్రే | దధన్వి
 చరుమ్ | యే | అడిప్యా | తాన్ | విష్ణవే | శిపివిప్యాయేతిశిపి-విప్యాయ | శృతే | చరుమ్
 అగ్నిః | ఏవ | అస్మై | ప్రజామితిప్ర-జామ్ | ప్రజనయతీతిప్ర-జనయతి | వృధ్యామ్ |
 ఇప్యః | ప్రేతి | యచ్చతి | యజ్ఞః | వై | విప్యః | ప్రశవః | శిపిః | యజ్ఞే | ఏవ | ప్రశుమా
 ప్రతీతి | తిష్ఠతి | న | ద్వేఇతి || ౨౮ || యజేత | యత్ | పూర్వయా | సమ్ప్రతీతిసమ్-ప్రతి
 యజేత | ఉత్తరయేత్యుత్-తరయా | ఛమ్బుట్ | కుర్యాత్ | యత్ | ఉత్తరయేత్యుత్-తరయా
 సమ్ప్రతీతిసమ్-ప్రతి | యజేత | పూర్వయా | ఛమ్బుట్ | కుర్యాత్ | న | ఇష్టిః | భవతి | న
 యజ్ఞః | తత్ | అన్వీతి | ప్రాతమువీతిప్రాత-మువీ | అపగల్పఇత్యప-గల్పః | జాయతే
 ఏకామ్ | ఏవ | యజేత | ప్రగల్పఇతిప్ర-గల్పః | అస్య | జాయతే | అనాద్యత్యేత్యనా-ద్యత్య
 తత్ | ద్వే ఇతి | ఏవ | యజేత | యజ్ఞముఖమితియజ్ఞ-ముఖమ్ | ఏవ | పూర్వయా |
 అలభతఇత్యా-లభతే | యజతే | ఉత్తరయేత్యుత్-తరయా | దేవతాః | ఏవ | పూర్వయా
 అపరుస్యఇత్యప-రుస్యే | ఇన్ద్రియమ్ | ఉత్తరయేత్యుత్-తరయా | దేవలోకమితి దేవ-లోకమ్
 ఏవ || ౨౯ || పూర్వయా | అభిజయతీత్యభి-జయతి | మనుష్యలోకమితిమనుష్య-లోకమ్

ఉత్తరయేత్యుక్-తరయా । భూయసః । యజ్ఞక్రతూనితీయజ్ఞ-క్రతూన్ । ఉపేత । ఏతి ।
 ఏషా । వై । సుమనాబతీసు-మనాః । నామ । బహ్వీ । యమ్ । అర్చ్య । క్షణానమ్ । పశ్యాత్
 చప్రమాః । అభీతి । ఉదేతీత్యుక్-ఏతి । అస్మిన్న । ఏవ । అస్మై । లోకే । అర్చకమ్ । భవతి
 దాక్షాయణయజ్ఞేనేతిదాక్షాయణ-యజ్ఞేన । సుచర్లతామబతీసుచర్ల-కామః । యజేత ।
 పూర్వమాసబతీపూర్వ-మాసే । సమితి । నయేత్ । మైత్రాచరుడ్యేతిమైత్రా-చరుడ్యా । ఆమిక్షయా
 అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యాయామ్ । యజేత । పూర్వమాసబతీపూర్వ-మాసే । వై ।
 దేవానామ్ । సుతః । తేషామ్ । ఏతమ్ । అర్చమాసమిత్యర్చ-మాసమ్ । ప్రసుతకబతిప్ర-సుతః ।
 తేషామ్ । మైత్రాచరుడ్యేతిమైత్రా-చరుడ్యే । వశా । అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యాయామ్
 అనూబష్టేత్యను-బష్టా । యత్ ॥౩౦॥ పూర్వేద్యుర్జా । యజతే । వేదిమ్ । ఏవ । తత్ । కరోతి
 యత్ । వచ్చాన్ । అప్తాకరోతీత్యప్-అకరోతి । సరోహవిర్మానేబతీసరు-హవిర్మానే । ఏవ ।
 సమితి । మిన్తోతి । యత్ । యజతే । దేవైః । ఏవ । సుత్యామ్ । సమితి । పాద్రయతి । సః ।
 ఏతమ్ । అర్చమాసమిత్యర్చ-మాసమ్ । సర్ధమాద్రమితిసర్ధ-మాద్రమ్ । దేవైః । సోమమ్ ।
 పిబతి । యత్ । మైత్రాచరుడ్యేతిమైత్రా-చరుడ్యా । ఆమిక్షయా । అమావాస్యాయామిత్యమా-
 వాస్యాయామ్ । యజతే । యా । ఏవ । ఆసౌ । దేవానామ్ । వశా । అనూబష్టేత్యను-బష్టా
 సోబతి । ఏవ । ఏషా । ఏతస్య । సాక్షాదితి స-అక్షాత్ । వై । ఏషః । దేవాన్ । అభ్యారోహతి
 త్యభి-అరోహతి । యః । ఏషామ్ । యజ్ఞమ్ ॥౩౧॥ అభ్యారోహతీత్యభి-అరోహతి । యథా
 బలు । వై । శ్రేయాన్ । అభ్యారూధకత్యభి-అరూధః । కామయతే । తథా । కరోతి । యది
 అవవిద్యతీత్యవ-విద్యతి । పాపీయాన్ । భవతి । యది । న । అవవిద్యతీత్యవ-విద్యతి ।
 సద్యజ్జీతీ స-ద్యజ్జే । వ్యాపృత్యాను బతి వ్యాపృత్ - కామః । ఏతేన । యజ్ఞేన । యజేత ।

క్షురపవిరితి క్షుర-పవిః । హి । ఏషు । యజ్ఞః । తాజక్ । పుడ్యః । వా । భవతి । ప్రేతి ।
వా । మీయతే । తస్య । ఏతక్ । వ్రతమ్ । న । అస్మకమ్ । వదేత్ । న । మాగ్గింసమ్ ।
అశ్శీయాత్ । న । స్రీయమ్ । ఉపేతి । ఇయాత్ । న । అస్య । పల్పాలనేన । వాసః ।
పల్పాలయేయుః । ఏతక్ । హి । దేవాః । సర్వమ్ । న । కుర్వన్తి ॥౨౨॥

॥ చంద్రమాద్యే దేవలోకమేవ యద్యజ్ఞం పల్పాలయేయుష్షు ॥౧॥

ఏషః । వై । దేవరథఇతిదేవ-రథః । యత్ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా
యః । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా । ఇష్టా । సోమేన । యజతే । రథస్పష్టఇతి
రథ-స్పష్టే । ఏవ । అవసానఇత్యవ-సానే । వదే । దేవానామ్ । అవేతి । స్వతి । ఏతావీ ।
వై । అడ్గాపరూగ్గంపీత్యడ్గా-పరూగ్గంషి । సంవత్సరస్యేతిసమ్-వత్సరస్య । యత్ । దర్శకపూర్ణ
మాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-
పూర్ణమాసా । యజతే । అడ్గాపరూగ్గంపీత్యడ్గా-పరూగ్గంషి । ఏవ । సంవత్సరస్యేతిసమ్-
వత్సరస్య । ప్రతీతి । దధాతి । ఏతేఇతి । వై । సంవత్సరస్యేతిసమ్-వత్సరస్య । చక్షుషీఇతి
యత్ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసా
వితిదర్శ-పూర్ణమాసా । యజతే । తాభ్యామ్ । ఏవ । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ ।
అన్వీతి । పశ్యతి ॥౨౩॥ ఏషా । వై । దేవానామ్ । విక్రాన్తిరితివి-క్రాన్తిః । యత్ । దర్శకపూర్ణమాసా
వితిదర్శ-పూర్ణమాసా । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా
యజతే । దేవానామ్ । ఏవ । విక్రాన్తిమితివి-క్రాన్తిమ్ । అను । వీతి । క్రమతే । ఏషః । వై
దేవయానఇతిదేవ-యానః । పన్థాః । యత్ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా ।
యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా । యజతే । యః । ఏష

దేవయాన ఇతి దేవ-యానః । పన్యాః । తమ్ । సమారోహ తీతీసమ్-అరోహతి । ఏతౌ । వై
 దేవానామ్ । హరీ ఇతి । యత్ । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యః । ఏవమ్
 విద్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యజతే । యౌ । ఏవ । దేవానామ్
 హరీ ఇతి । తాభ్యామ్ ॥౩౪॥ ఏవ । ఏభ్యః । వాచ్యమ్ । వహతి । ఏతత్ । వై । దేవానామ్
 అస్యమ్ । యత్ । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ ।
 దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యజతే । సాక్షాదితీస-అక్షాత్ । ఏవ । దేవానామ్
 అస్యే । జుహోతి । ఏషః । వై । హవిర్దానీతి హవిః-ధానీ । యః । దర్శకపూర్ణమాసయాతీతి
 దర్శకపూర్ణమాస-యాతీ । సాయమ్రూతరితి సాయమ్-ప్రాతః । అగ్నిహోత్రమిత్యగ్ని-
 హోత్రమ్ । జుహోతి । యజతే । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । అహరహరి
 త్యహః-అహః । హవిర్దానినామితి హవిః-ధానినామ్ । సుతః । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ ।
 దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యజతే । హవిర్దానీతి హవిః-ధానీ । అస్మి । ఇతి
 సర్వమ్ । ఏవ । అస్య । ఐర్హిష్యమ్ । దత్తమ్ । భవతి । దేవాః । వై । అహః ॥౩౫॥
 యజ్ఞీయమ్ । న । అవిస్తన్న । తే । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । అపునన్న ।
 తౌ । వై । ఏతౌ । పూతౌ । మేధ్యౌ । యత్ । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యః
 ఏవమ్ । విద్వాన్ । దర్శకపూర్ణమాసావితి దర్శ-పూర్ణమాసౌ । యజతే । పూతౌ । ఏవ ।
 ఏనౌ । మేధ్యౌ । యజతే । న । అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యాయామ్ । చ । పౌర్ణమాస్యా
 మితి పౌర్ణ-మాస్యామ్ । చ । స్రియమ్ । ఉపేతి । ఇయాత్ । యత్ । ఉపేయాదిత్యుప-ఇయాత్
 నిరీద్రియ ఇతి నిః-ఇద్రియః । స్యాత్ । సోమస్య । వై । రాజ్ఞః । అర్థమాసస్యేత్యర్థ-మాసస్య
 రాత్రయః । పశ్యయః । ఆసన్తి । తాసామ్ । అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యామ్ । చ । పౌర్ణమాసీ

మితిపార్థ-మాసీమ్ | చ | న | ఉపేతి | ఐత్ ||౨౬|| తే ఇతి | ఏనమ్ | అభి | నమితి |
 అనప్యేతామ్ | తమ్ | యక్ష్మః | అర్చత్ | రాజానమ్ | యక్ష్మః | ఆరత్ | ఇతి | తత్ |
 రాజయక్ష్మస్యేతిరాజ-యక్ష్మస్య | అస్య | యత్ | పాపీయాన్ | అభవత్ | తత్ | పాపయక్ష్మ
 స్యేతిపాప-యక్ష్మస్య | యత్ | జాయాభ్యామ్ | అవస్యత్ | తత్ | జాయేస్యస్య | యః |
 ఏవమ్ | ఏతేషామ్ | యక్ష్మాణామ్ | అస్య | వేద | న | ఏనమ్ | ఏతే | యజ్జ్వా | విస్తన్తి |
 సః | ఏతే ఇతి | ఏవ | నమస్యన్తి | ఉపేతి | అధావత్ | తే ఇతి | అబ్రూతామ్ | పరమ్
 వృణావహై | అవమ్ | దేవానామ్ | భాగధేఇతిభాగ-ధే | అసావ ||౨౭|| అవత్ | అధీతి
 దేవాః | ఇజ్జన్తే | ఇతి | తస్మాత్ | సదృశీనామ్ | రాత్రీణామ్ | అమావాస్యాయామిత్యమా-
 వాస్యాయామ్ | చ | పౌర్ణమాస్యామితిపౌర్ణ-మాస్యామ్ | చ | దేవాః | ఇజ్జన్తే | ఏతేఇతి
 హి | దేవానామ్ | భాగధేఇతిభాగ-ధే | భాగధాఇతిభాగ-ధాః | అస్మై | మనుష్యాః | భవన్తి
 యః | ఏవమ్ | వేద | భూతాని | క్షుధమ్ | అఘ్నున్తి | సద్యః | మనుష్యాః | అర్థమాసఇత్య
 ర్థ-మాసే | దేవాః | మాసి | పితరః | సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరే | వనస్సతయః | తస్మాత్
 అహరహరిత్యహః-అహః | మనుష్యాః | అశనమ్ | ఇచ్చన్తే | అర్థమాసఇత్యర్థ-మాసే |
 దేవాః | ఇజ్జన్తే | మాసి | పితృభ్యఇతిపితృ-భ్యః | క్రియతే | సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరే |
 వనస్సతయః | ఫలమ్ | గృహ్లాన్తి | యః | ఏవమ్ | వేద | హన్తి | క్షుధమ్ | శ్రాతృవ్యమ్ ||౨౮||

॥ పశ్యతితాభ్యామహరైదసావఫలగోసప్తచ ॥౬॥

దేవాః | వై | న | ఋచి | న | యజ్షి | అశ్రయన్త | తే | సామన్న్ | ఏవ | అశ్రయన్త
 హిమ్ | కరోతి | సామ | ఏవ | అకః | హిమ్ | కరోతి | యత్ర | ఏవ | దేవాః | అశ్రయన్త
 తతః | ఏవ | ఏనాన్ | ప్రేతి | యుక్తే | హిమ్ | కరోతి | వాచః | ఏవ | ఏష | యాగః |

హిమ్ | కరోతి | ప్రజాఇతిప్ర-జాః | ఏవ | తత్ | యజమానః | స్మజతే | త్రిః | ప్రథమామ్
 అన్వితీ | అహ | త్రిః | ఉత్తమామిశ్యుత్-తమామ్ | యజ్జస్య | ఏవ | తత్ | బరీసమ్ ||౩౯||
 నవ్యతి | అప్రప్రగంసాయేత్యప్ర-ప్రగంసాయ | సన్తతమితిసమ్-తతమ్ | అన్వితీ | అహ
 ప్రాచానామితిప్ర-అనానామ్ | అన్నాద్యస్యేత్యన్న-అద్యస్య | సన్తత్యాఇతిసమ్-తత్య |
 అభోఇతి | రక్షసామ్ | అపహత్యాఇత్యప-హత్యై | రాధన్తరీమితిరాధమ్-తరీమ్ | ప్రథమామ్
 అన్వితీ | అహ | రాధన్తరఇతిరాధమ్-తరః | వై | అయమ్ | లోకః | ఇమమ్ | ఏవ | లోకమ్
 అభీతి | జయతి | త్రిః | వీతి | గృహ్యతి | త్రయః | ఇమే | లోకాః | ఇమాన్ | ఏవ | లోకాన్
 అభీతి | జయతి | బార్హతీమ్ | ఉత్తమామిశ్యుత్-తమామ్ | అన్వితీ | అహ | బార్హతః |
 వై | అసా | లోకః | అముమ్ | ఏవ | లోకమ్ | అభీతి | జయతి | ప్రేతి | వః ||౪౦|| వాజాః |
 ఇతి | అసీరుక్తామిశ్యసః-ఉక్తామ్ | ప్రాజాపత్యామితిప్రాజా-పత్యామ్ | అన్వితీ | అహ |
 యజ్జః | వై | ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | యజ్జమ్ | ఏవ | ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ |
 ఏతి | రభతే | ప్రేతి | వః | వాజాః | ఇతి | అన్వితీ | అహ | అస్మీమ్ | వై | వాజః | అస్మీమ్ |
 ఏవ | అవేతి | రున్తే | ప్రేతి | వః | వాజాః | ఇతి | అన్వితీ | అహ | తస్మాత్ | ప్రాచీనమ్ |
 రేతః | ధీయతే | అగ్నే | ఏతి | యాహి | వీశయే | ఇతి | అహ | తస్మాత్ | ప్రతీచీః | ప్రజాఇతి
 ప్ర-జాః | జాయంతే | ప్రేతి | వః | వాజాః ||౪౧|| ఇతి | అన్వితీ | అహ | మాసాః | వై |
 వాజాః | అర్థమాసాఇత్యర్థ-మాసాః | అభిద్యవఇత్యభి-ద్యవః | దేవాః | వావిష్మన్వః | గాః |
 పృతారీ | యజ్జః | దేవాన్ | జిగాతి | యజమానః | సుమ్నయురితిసుమ్న-యుః | ఇదమ్ |
 అసి | ఇదమ్ | అసి | ఇతి | ఏవ | యజ్జస్య | ప్రియమ్ | ధామ | అవేతి | రున్తే | యమ్ |
 కామయేత | సర్కమ్ | ఆయుః | ఇయాత్ | ఇతి | ప్రేతి | వః | వాజాః | ఇతి | తస్య |

అనూచ్యేత్యను-ఉచ్య. అగ్నే. ఏతి. యాహి. వీతయే. ఇతి. సస్తతమితిసమ్-తతమ్
ఉత్తరమిత్యత్-తరమ్. అర్తర్పమిత్వర్ప-ఋచమ్. ఏతి. లభేత ॥౪౨॥ ప్రాచేనేతిప్ర-అనేస
ఏవ. అస్య. అపానమిత్వప-అనమ్. దాధార. సర్వమ్. ఆయుః. ఏతి. యః. వై.
అరత్నిమ్. సామిధేనీనామితిసామ్-ఇధేనీసామ్. వేద. అరత్నా. ఏవ. త్రాత్యవ్యమ్.
కురుతే. అర్తర్పావిత్వర్ప-ఋచౌ. సమితి. దధాతి. ఏషః. వై. అరత్నిః. సామిధేనీనామితి
సామ్-ఇధేనీసామ్. యః. ఏవమ్. వేద. అరత్నా. ఏవ. త్రాత్యవ్యమ్. కురుతే. ఋషేర్
ఋషేరిత్యవే-ఋషే. వై. ఏతాః. నిర్మితాఇతినిః-మితాః. యత్. సామిధేస్యఇతిసామ్-
ఇధేస్య. తాః. యత్. అసంయుక్తాఇత్యసమ్-యుక్తాః. స్యుః. ప్రజయేతిప్ర-జయా.
పశుభిరితిపశు-భిః. యజమాసస్య. వీతి. తిష్ఠేరన్తి. అర్తర్పావిత్వర్ప-ఋచౌ. సమితి.
దధాతి. సమితి. యునక్తి. ఏవ. ఏనాః. తా అస్మి. సంయుక్తాఇతిసమ్-యుక్తాః.
అవరుద్ధాఇత్యవ-రుద్ధాః. సర్వమ్. అశిషమిత్యా-శిషమ్. దుప్రహ ॥౪౩॥

॥ బర్సంవోజాయస్తేప్రవోవాజాలభేతదధాతిసన్తశచ ॥౭॥

అయజ్ఞః. వై. ఏషః. యః. అసామా. అగ్నే. ఏతి. యాహి. వీతయే. ఇతి. ఆహ
రధన్తరస్యేతిరథమ్-తరస్య. ఏషః. వర్ణః. తమ్. త్వా. సమిద్భిరితిసమిత్-భిః. అక్షిరం
ఇతి. ఆహ. వామదేవ్యస్యేతివామ-దేవ్యస్య. ఏషః. వర్ణః. బృహత్. అగ్నే. సువీర్యమితి
సు-వీర్యమ్. ఇతి. ఆహ. బృహతః. ఏషః. వర్ణః. యత్. ఏతమ్. త్వచమ్. అన్వాహేత్య
సు-అహ. యజ్ఞమ్. ఏవ. తత్. సామన్వస్తమితిసామన్-వస్తమ్. కరోతి. అగ్నిః.
అముష్కిన్సి. లోకే. ఆసీత్. అదిత్య. అస్మిన్సి. తౌ. ఇమౌ. లోకౌ. అశాన్తౌ ॥౪౪॥ ఆస్తామ్
తే. దేవాః. అబ్రావన్సి. ఏతి. ఇత. ఇమౌ. వి. వరీతి. ఊహామ. ఇతి. అగ్నే. ఏతి

యాచి । వీతయే । ఇతి । అస్మిన్ । లోకే । అగ్నిమ్ । అదధుః । బృహత్ । అగ్నే । సువీర్యమితి
 సు-వీర్యమ్ । ఇతి । అముష్మిన్ । లోకే । అదిత్యమ్ । తతః । వై । ఇమా । లోకా ।
 అశామ్యతామ్ । యత్ । ఏవమ్ । అన్వాహేత్యను-అహా । అనయోః । లోకయోః । శాస్త్రే
 శామ్యతః । అస్మై । ఇమా । లోకా । యః । ఏవమ్ । వేద । పర్వదశేతిపర్వ-దశ ।
 సామిధేనిరితిసామ్-ఇధేనీః । అస్వితీ । అహా । పర్వదశేతిపర్వ-దశ ॥౪౫॥ వై । అర్థమాస
 స్యేత్యర్థ-మాసస్య । రాత్రయః । అర్థమాసశత్యర్థమాస-శః । సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః
 అప్యతే । తాసామ్ । త్రిడి । చ । శతాని । ప్లస్తి । చ । అక్షరాణి । తాపతీః । సంవత్సరస్యేతి
 సమ్-వత్సరస్య । రాత్రయః । అక్షరశత్యక్షర-శః । ఏవ । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్
 అప్నోతి । నృమేధఇతిన్య-మేధః । చ । పరుచ్యేపః । చ । బ్రహ్మవాద్యమితిబ్రహ్మ-వాద్యమ్
 అవదేతామ్ । అస్మిన్ । దారౌ । అర్ధే । అగ్నిమ్ । జనయావ । యతరః । నౌ । బ్రహ్మీయాన్
 ఇతి । నృమేధఇతిన్య-మేధః । అభీతి । అవదత్ । సః । ధూమమ్ । అజనయత్ । పరుచ్యేపః ।
 అభీతి । అవదత్ । సః । అగ్నిమ్ । అజనయత్ । ఋషే । ఇతి । అబ్రవీత్ ॥౪౬॥ యత్ ।
 సమావత్ । విద్య । కథా । త్వమ్ । అగ్నిమ్ । అజేజనః । న । అహమ్ । ఇతి । సామిధేనీనా
 మితిసామ్-ఇధేనీసామ్ । ఏవ । అహమ్ । వర్ణమ్ । వేద । ఇతి । అబ్రవీత్ । యత్ ।
 పృతవదితిపృత-వత్ । పదమ్ । అనూచ్యతఇత్యను-ఉచ్యతే । సః । ఆసామ్ । వర్ణః । తమ్
 త్వా । సమిద్ధిరితిసమిత్-భిః । అక్లిరః । ఇతి । అహా । సామిధేనీష్వితిసామ్-ఇధేనీమ్ । ఏవ
 తత్ । జ్యోతిః । జనయతి । స్త్రియః । తేన । యత్ । ఋచః । స్త్రియః । తేన । యత్ ।
 గాయతియః । స్త్రియః । తేన । యత్ । సామిధేన్యఇతిసామ్-ఇధేన్యః । వృషణ్యతీమితి వృషణ్యే-
 వతీమ్ । అస్వితీ । అహా ॥౪౭॥ తేన । పుగ్గంస్వతీః । తేన । సేన్తాఇతిస-ఇన్తాః । తేన ।

మిథునాః । అగ్నిః । దేవానామ్ । దూతః । అసీత్ । ఉతనా । క్రావ్యః । అసురాణామ్ । తౌ
 ప్రజాపతిమితీప్రజా-పతిమ్ । ప్రశమ్ । ఇతామ్ । సః । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః ।
 అగ్నిమ్ । దూతమ్ । వృషీమహీ । ఇతి । అభీతి । పర్యావర్తతీపరి-అవర్తత । తతః । దేవాః ।
 అభవన్ । పరేతి । అసురాః । యస్య । ఏవమ్ । విదుషుః । అగ్నిమ్ । దూతమ్ । వృషీమహీ
 ఇతి । అన్వాహత్యసు-అహా । భవతి । అత్యనా । పరేతి । అస్య । త్రాత్యవ్యః । భవతి । అర్చ్యరపతి
 మిత్యర్చ్యర-వతీమ్ । అన్వీతి । అహా । త్రాత్యవ్యమ్ । ఏవ । ఏతయా ॥౪౮॥ ధ్వరతి । శోచిష్యేక
 ఇతిశోచిః-కేతః । తమ్ । క్షమహీ । ఇతి । అహా । పవిత్రమ్ । ఏవ । ఏతత్ । యజమానమ్
 ఏవ । ఏతయా । పవయతి । సమీర్థఇతిసమ్-ఇర్థః । అగ్నే । అహుతేశ్యా-హుత । ఇతి ।
 అహా । పరిధిమితిపరి-ధిమ్ । ఏవ । ఏతమ్ । పరీతి । దధాతి । అస్మిన్యాయ । యత్ । అతః ।
 ఉర్జమ్ । అభ్యాదధ్యాదిత్యభి-అదధ్యాత్ । యథా । బహిఃపరిధీతిబహిః-పరిధి । స్పృష్టి
 తాదృక్ । ఏవ । తత్ । త్రయః । వై । అగ్నయః । హవ్యవాహనఇతిహవ్య-వాహనః ।
 దేవానామ్ । కవ్యవాహనఇతికవ్య-వాహనః । పితృణామ్ । సహరక్షాఇతిసహ-రక్షాః ।
 అసురాణామ్ । తే । ఏతర్హి । ఏతి । శగ్ంసన్తే । మామ్ । వరిష్యతే । మామ్ ॥౪౯॥ ఇతి
 వృషీధ్వమ్ । హవ్యవాహనమితిహవ్య-వాహనమ్ । ఇతి । అహా । యః । ఏవ । దేవానామ్
 తమ్ । వృషీతే । ఆర్షేయమ్ । వృషీతే । బన్ధోః । ఏవ । న । ఏతి । అథోఇతి । సన్తక్తాఇతి
 సమ్-తక్త్యై । పరస్తాత్ । అర్వాచః । వృషీతే । తస్మాత్ । పరస్తాత్ । అర్వాఞ్చః । మనుష్యాన్
 పితరః । అసు । ప్రేతి । పివతే ॥౫౦॥

॥ అశాన్తావాహ పబ్బదశాబ్రవీదస్వాహైతయావరిష్యతేమామేకాన్పత్రిగ్ంశచ్చ ॥౫॥

అగ్నే । మహాన్ । అసి । ఇతి । అహా । మహాన్ । హి । ఏషు । యత్ । అగ్నిః । ప్రాహ్లాణ

ఇతి । అహ । బ్రాహ్మణ్య । హి । ఏషు । భారత । ఇతి । అహ । ఏషు । హి । దేవేభ్యః ।
 హవ్యమ్ । తరతి । దేవేభ్యః ఇతి దేవ-ఇర్ష్యః । ఇతి । అహ । దేవాః । హి । ఏతమ్ । ఐన్ద్రత ।
 మన్సిర్ష్యతి మను-ఇర్ష్యః । ఇతి । అహ । మనుః । హి । ఏతమ్ । ఉత్తరఇత్యుక్-తరః ।
 దేవేభ్యః । ఐన్ద్ర । ఋషీవ్యత ఇత్యుషీ-స్తుతః । ఇతి । అహ । ఋషయః । హి । ఏతమ్ ।
 అస్తువన్ । విప్రాను మదిత ఇతి విప్ర-అనుచురితః । ఇతి । అహ ॥౧౧॥ విప్రాః । హి । ఏతే
 యక్ । క్షుక్రువాగ్ంసః । కవిత్వ ఇతి కవి-త్వః । ఇతి । అహ । కవయః । హి । ఏతే । యక్
 క్షుక్రువాగ్ంసః । బ్రహ్మసగ్ంశిత ఇతి బ్రహ్మ-సగ్ంశితః । ఇతి । అహ । బ్రహ్మసగ్ంశిత ఇతి
 బ్రహ్మ-సగ్ంశితః । హి । ఏషు । ఘృతాహవన ఇతి ఘృత-అహవనః । ఇతి । అహ । ఘృతా
 హుతిరితి ఘృత-అహుతిః । హి । అస్య । ప్రియతమేతి ప్రియ-తమా । ప్రడిరితి ప్ర-నీః ।
 యజ్ఞానామ్ । ఇతి । అహ । ప్రడిరితి ప్ర-నీః । హి । ఏషు । యజ్ఞానామ్ । రథీః । అర్ధరాచామ్
 ఇతి । అహ । ఏషు । హి । దేవరథ ఇతి దేవ-రథః । అతూర్తః । హోతా । ఇతి । అహ ।
 న । హి । ఏతమ్ । కః । చన ॥౧౨॥ తరతి । తూర్థిః । హవ్యవాడితి హవ్య-వాట్ । ఇతి ।
 అహ । సర్వమ్ । హి । ఏషు । తరతి । ఆస్మాత్రమ్ । జుహూః । దేవానామ్ । ఇతి । అహ
 జుహూః । హి । ఏషు । దేవానామ్ । చమసః । దేవపాన ఇతి దేవ-పానః । ఇతి । అహ ।
 చమసః । హి । ఏషు । దేవపాన ఇతి దేవ-పానః । అరాన్ । ఇవ । అగ్నే । నేమిః । దేవాన్
 త్యమ్ । వరిభూరితి పరి-భూః । అసి । ఇతి । అహ । దేవాన్ । హి । ఏషు । వరిభూరితి పరి-
 భూః । యక్ । బ్రూయాత్ । ఏతి । వహ । దేవాన్ । దేవయత ఇతి దేవ-యతే । యజమానాయ
 ఇతి । భ్రాతృవ్యమ్ । అస్మై ॥౧౩॥ ఆనయేత్ । ఏతి । వహ । దేవాన్ । యజమానాయ ।
 ఇతి । అహ । యజమానమ్ । ఏవ । ఏతేన । వర్షయతి । అగ్నిమ్ । అగ్నే । ఏతి । వహ ।

సోమమ్ . ఏతి . వహా . ఇతి . ఆహా . దేవతాః . ఏవ . తత్ . యథాపూర్వమితియథా-
 పూర్వమ్ . ఉపేతి . వ్యయతే . ఏతి . చ . అగ్నే . దేవాన్ . వహా . సుయజేతిసు-యతా
 చ . యజ . జాతవేదఇతిజాత-వేదః . ఇతి . ఆహా . అగ్నిమ్ . ఏవ . తత్ . సమితి . శ్చతి
 సః . అస్య . సగంశితఇతిసమ్-శితః . దేవేభ్యః . పాప్యమ్ . వహతి . అగ్నిః . హోతాః ॥౧౫॥
 ఇతి . ఆహా . అగ్నిః . వై . దేవాసామ్ . హోతా . యః . ఏవ . దేవాసామ్ . హోతా .
 తమ్ . పృడీతే . స్యః . వయమ్ . ఇతి . ఆహా . అత్యాసమ్ . ఏవ . సత్త్వమితిసత్-త్వమ్
 గమయతి . సాధు . తే . యజమాన . దేవతా . ఇతి . ఆహా . అశిషమిత్యా-శిషమ్ . ఏవ
 ఏతామ్ . ఏతి . శాస్తే . యత్ . బ్రాయాత్ . యః . అగ్నిమ్ . హోతారమ్ . అపృథాః . ఇతి
 అగ్నినా . ఉభయతః . యజమానమ్ . పరీతి . గృహ్ణాయాత్ . ప్రమాయుకఇతిప్ర-
 మాయుకః . స్యాత్ . యజమానదేవత్యేతియజమాన-దేవత్యా . వై . జహూః . భ్రాతృవ్యదేవ
 త్యేతిభ్రాతృవ్య-దేవత్యా . ఉపభృదిత్యుప-భృత్ ॥౧౬॥ యత్ . ద్వేఇతి . ఇవ . బ్రాయాత్
 భ్రాతృవ్యమ్ . అస్మై . జనయేత్ . పుతవతీమితిపుత-వతీమ్ . అధ్వర్యో ఇతి . స్రువమ్
 ఏతి . అస్యస్య . ఇతి . ఆహా . యజమానమ్ . ఏవ . ఏతేన . వర్ణయతి . దేవాయువమితి
 దేవ-యువమ్ . ఇతి . ఆహా . దేవాన్ . హి . ఏషా . అవతి . విశ్వవారామితివిశ్వ-వారామ్
 ఇతి . ఆహా . విశ్వమ్ . హి . ఏషా . అవతి . ఈదామహై . దేవాన్ . ఈదేన్యాన్ . నమస్యామ
 నమస్యాన్ . యజామ . యజ్ఞయాన్ . ఇతి . ఆహా . మనుష్యాః . వై . ఈదేన్యాః . పితర
 నమస్యాః . దేవాః . యజ్ఞయాః . దేవతాః . ఏవ . తత్ . యథాభాగమితియథా-భాగమ్
 యజతి ॥౧౭॥ విప్రాసుమదితఇత్యాహచనాస్త్రిహోతోపభృద్దేవతా ఏవత్రీడిచ ॥౧౮॥

త్రీన్ . తృదాన్ . అన్వితి ॥ బ్రాయాత్ . రాజస్యస్య . త్రయః . వై . అన్యే . రాజస్యాన్

పురుషాః । బ్రాహ్మణః । వైశ్యః । శూద్రః । తాన్ । ఏవ । అస్మై । అనుకానిత్యను-కాన్ ।
 కరోతి । పబ్బదశేతిపబ్బ-దశ । అన్వితీ । బ్రాయాత్ । రాజస్యస్య । పబ్బదశశబిపబ్బ-
 దశః । వై । రాజస్యః । స్వే । ఏవ । ఏనమ్ । స్తోమే । ప్రతీతి । స్థాపయతి । త్రిష్యుభా । పరీతి ।
 దధ్యాత్ । ఇన్ద్రియమ్ । వై । త్రిష్యుక్ । ఇన్ద్రియకామశబిన్ద్రియ-కామః । ఖలు । వై । రాజస్యః
 యజతే । త్రిష్యుభా । ఏవ । అస్మై । ఇన్ద్రియమ్ । పరీతి । గృహ్లాతి । యదీ । కామయత ॥౧౭॥
 బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । అస్తు । అతి । గాయత్రియా । పరీతి । దధ్యాత్ । బ్రహ్మవర్చస
 మితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । వై । గాయత్రీ । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । ఏవ । భవతి ।
 సప్తదశేతిసప్త-దశ । అన్వితీ । బ్రాయాత్ । వైశ్యస్య । సప్తదశశబిసప్త-దశః । వై । వైశ్యః । స్వే
 ఏవ । ఏనమ్ । స్తోమే । ప్రతీతి । స్థాపయతి । జగత్యా । పరీతి । దధ్యాత్ । జాగతాః । వై
 పశవః । పశుకామశబిపశు-కామః । ఖలు । వై । వైశ్యః । యజతే । జగత్యా । ఏవ । అస్మై
 పశున్ । పరీతి । గృహ్లాతి । ఏకవిగ్ంశతిమిత్యేక-విగ్ంశతిమ్ । అన్వితీ । బ్రాయాత్ ।
 ప్రతిష్ఠాకామస్యేతిప్రతిష్ఠా-కామస్య । ఏకవిగ్ంశత్యేక-విగ్ంశః । స్తోమానామ్ । ప్రతిష్ఠేతి
 ప్రతి-స్థా । ప్రతిష్ఠిత్యాశబిప్రతి-స్థిత్యై ॥౧౮॥ చతుర్విగ్ంశతిమితిచతుః-విగ్ంశతిమ్ । అన్వితీ
 బ్రాయాత్ । బ్రహ్మవర్చస కామస్యేతిబ్రహ్మవర్చస-కామస్య । చతుర్విగ్ంశత్యక్షరేతిచతుర్విగ్ం
 శతి-అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రీ । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । గాయత్రియా
 ఏవ । అస్మై । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । అవేతి । రున్తే । త్రిగ్ంశతమ్ । అన్వితీ
 బ్రాయాత్ । అన్నకామస్యేత్యన్న-కామస్య । త్రిగ్ంశదక్షరేతిత్రిగ్ంశత్-అక్షరా । విరాడితివి-
 రాటి । అన్నమ్ । విరాడితివి-రాటి । విరాజేతివి-రాజా । ఏవ । అస్మై । అన్నాద్యమిత్యన్న-
 అద్యమ్ । అవేతి । రున్తే । ద్వాత్రిగ్ంశతమ్ । అన్వితీ । బ్రాయాత్ । ప్రతిష్ఠాకామస్యేతిప్రతిష్ఠా-

కామస్య, ద్వాత్రిగోశదక్షరేతిద్వాత్రిగోశత్-అక్షరా, అనుష్టుగిత్యను-స్తుక్, అనుష్టుగిత్యను-
 స్తువ, ఛన్దసామ్, ప్రతిష్ఠేతిప్రతి-స్థా, ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై, షట్రిగోశతమితిషట్-
 త్రిగోశతమ్, అన్వితీ, బ్రూయాత్, పశుకామస్యేతిపశు-కామస్య, షట్రిగోశదక్షరేతి
 షట్రిగోశత్-అక్షరా, బృహాతీ, బారహతాః, పశవః, బృహత్యా, ఏవ, అన్వై, పశూన్ ॥౫౯॥
 అవేతి, రున్దే, చతుశ్చత్వారిగోశతమితిచతుః-చత్వారిగోశతమ్, అన్వితీ, బ్రూయాత్,
 ఇన్ద్రియకామస్యేతిన్ద్రియ-కామస్య, చతుశ్చత్వారిగోశదక్షరేతిచతుశ్చత్వారిగోశత్-అక్షరా
 త్రిష్టుక్, ఇన్ద్రియమ్, త్రిష్టుప్, త్రిష్టుభా, ఏవ, అన్వై, ఇన్ద్రియమ్, అవేతి, రున్దే, అష్టాచత్వ
 రిగోశతమిత్యష్టా-చత్వారిగోశతమ్, అన్వితీ, బ్రూయాత్, పశుకామస్యేతిపశు-కామస్య
 అష్టాచత్వారిగోశదక్షరేత్యష్టాచత్వారిగోశత్-అక్షరా, జగతీ, జాగతాః, పశవః, జగత్యా
 ఏవ, అన్వై, పశూన్, అవేతి, రున్దే, సర్వాణి, చన్దాగోసి, అన్వితీ, బ్రూయాత్, బహుయాజిన
 ఇతిబహు-యాజినః, సర్వాణి, వై, ఏతస్య, చన్దాగోసి, అవరుద్ధానీత్యవ-రుద్ధాని,
 యః, బహుయాజీతిబహు-యాజీ, అపరిమితమిత్యపరి-మితమ్, అన్వితీ, బ్రూయాత్,
 అపరిమితస్యేత్యపరి-మితస్య, అవరుద్ధాఇత్యవ-రుద్ధ్యై ॥౬౦॥

॥ కామయేతప్రతిష్ఠిత్యైపశున్ష్పప్తచత్వారిగోశచ్చ ॥౬౦॥

నివీతమితిని-వీతమ్, మనుష్యాణామ్, ప్రాచీనావీతమితిప్రాచీన-ఆవీతమ్, పితౄణామ్
 ఉపవీతమిత్యవ-వీతమ్, దేవానామ్, ఉపేతి, వ్యయతే, దేవలక్ష్మమితిదేవ-లక్ష్మమ్,
 ఏవ, తత్, కురుతే, తిష్ఠన్, అన్వితీ, ఆహ, తిష్ఠన్, హి, ఆశుతతరమిత్యాశుత-
 తరమ్, వదతి, తిష్ఠన్, అన్వితీ, ఆహ, సువర్గస్యేతిసువః-గస్య, లోకస్య, అధితీత్యాఇన్ద్రి-
 తీత్యై, అసేనా, యజతి, అస్మిన్, ఏవ, లోకే, ప్రతీతి, తిష్ఠతి, యత్, క్రాబ్ధమి,

అన్యాయాత్మను-అహా । అనురమ్ । తత్ । యత్ । మన్తమ్ । మానుషమ్ । తత్ । యత్ ।
 అన్తరా । తత్ । సదేవమితిస-దేవమ్ । అన్తరా । అనూచ్యమిత్మను-ఉచ్యమ్ । సదేవత్వాయేతి
 సదేవ-త్వాయ । విద్వాగ్గంసః । వై ॥౬౧॥ పురా । హిరణ్యకశిపూః । అభూవన్న్ । తస్మాత్ ।
 విధృతాఇతివి-ధృత్యాః । అధ్యానః । అభూవన్న్ । న । పస్యానః । సమితి । అరుక్షన్న్ । అన్తర్వదీ
 త్వన్వః-వేది । అన్యః । సారః । భవతి । అహిర్వదీతిఅహి-వేది । అన్యః । అథ । అన్వితీ ।
 అహా । అధ్యానామ్ । విధృత్యాఇతివి-ధృత్యై । పథామ్ । అసగంరోహాయేత్మసేమ్-రోహాయ
 అథోఇతి । భూతమ్ । చ । ఏవ । భవిష్యత్ । చ । అవేతి । రున్తే । అథోఇతి । పరిమితమితిపరి-
 మితమ్ । చ । ఏవ । అపరిమితమిత్మపరి-మితమ్ । చ । అవేతి । రున్తే । అథోఇతి । గ్రామ్యాన్
 చ । ఏవ । పశున్ । ఆరణ్యాన్ । చ । అవేతి । రున్తే । అథోఇతి ॥౬౨॥ దేవలోకమితిదేవ-
 లోకమ్ । చ । ఏవ । మనుష్యలోకమితిమనుష్య-లోకమ్ । చ । అభీతి । జయతి । దేవాః ।
 వై । సామిధేనీరితిసామ్-ఇధేనీః । అనూచ్యేత్మను-ఉచ్య । యజ్ఞమ్ । న । అన్వితీ । అపశ్యన్న్
 సః । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । తూష్టిమ్ । ఆఘారమిత్యా-ఘారమ్ । ఏతి । ఆఘారయత్
 తతః । వై । దేవాః । యజ్ఞమ్ । అన్వితీ । అపశ్యన్న్ । యత్ । తూష్టిమ్ । ఆఘారమిత్యా-
 ఘారమ్ । ఆఘారయతిత్యా-ఘారయతి । యజ్ఞస్య । అనుభ్యాత్వాఇత్మను-భ్యాత్వై । అథోఇతి
 సామిధేనీరితిసామ్-ఇధేనీః । ఏవ । అభీతి । అన్తక్తి । అలూక్షః । భవతి । యః । ఏవమ్ ।
 వేద । అథోఇతి । తర్కయతి । ఏవ । ఏనాః । తృప్యతి । ప్రజయేతిప్ర-జయా । పశుభిరితిపశు-
 భిః ॥౬౩॥ యః । ఏవమ్ । వేద । యత్ । ఏకయా । ఆఘారయేదిత్యా-ఘారయేత్ । ఏకామ్
 ప్రీడీయాత్ । యత్ । ద్వాభ్యామ్ । ద్వేఇతి । ప్రీడీయాత్ । యత్ । తిస్సభిరితితిస్స-భిః ।
 అభీతి । తత్ । శేరయేత్ । మనసా । ఏతి । ఘారయతి । మనసా । హి । అనాప్యమ్ । అన్యతే

తిర్యక్చామ్ | ఏతి | ఘోరయతి | అచమ్బూర్మమిత్యచమ్బూట్-కారమ్ | వాక్ | చ | మసః | చ
 ఆర్తయేతామ్ | అహమ్ | దేవేభ్యః | హవ్యమ్ | వహామి | ఇతి | వాక్ | అబ్రవీత్ | అహమ్
 దేవేభ్యః | ఇతి | మసః | తా | ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ | ప్రశమ్ | ఐతామ్ | సః |
 అబ్రవీత్ || ౬౪ || ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | దూతీః | ఏవ | త్వమ్ | మససః | అసి | యత్
 హి | మససా | ధ్యాయతి | తత్ | వాచా | వదతి | ఇతి | తత్ | ఖటు | తుభ్యమ్ | న | వాచా
 జహవన్ | ఇతి | అబ్రవీత్ | తస్మాత్ | మససా | ప్రజాపతయఇతిప్రజా-పతయే | జహ్వతి |
 మసః | ఇవ | హి | ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః | ఆప్యై |
 పరిధీనితిపరి-ధీన్ | సమితి | మూర్ధ్ని | పునాతి | ఏవ | ఏనాన్ | త్రిః | మధ్యమమ్ | త్రయః |
 వై | ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః | ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ | ఏవ | అభీతి | జయతి | త్రిః | దక్షిణార్థ
 మితిదక్షిణ-అర్థమ్ | త్రయః || ౬౫ || ఇమే | లోకాః | ఇమాన్ | ఏవ | లోకాన్ | అభీతి |
 జయతి | త్రిః | ఉత్తరార్థమిచ్ఛుత్తర-అర్థమ్ | త్రయః | వై | దేవయానాఇతిదేవ-యానాః |
 పన్థానః | తాన్ | ఏవ | అభీతి | జయతి | త్రిః | ఉపేతి | వాజయతి | త్రయః | వై | దేవలోకా
 ఇతిదేవ-లోకాః | దేవలోకానితిదేవ-లోకాన్ | ఏవ | అభీతి | జయతి | ద్వాదశ | సమితి |
 పద్మనే | ద్వాదశ | మాసాః | సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః | సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ |
 ఏవ | ప్రీణాతి | అథోఇతి | సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ | ఏవ | అస్మై | ఉపేతి | దధాతి |
 సువర్గస్యేతిసువః-గస్య | లోకస్య | సమప్త్యాఇతిసమ్-అప్త్యై | ఆఘోరమిత్యా-ఘోరమ్ | ఏతి |
 ఘోరయతి | తిరః | ఇవ || ౬౬ || వై | సువర్గఇతిసువః-గః | లోకః | సువర్గమితిసువః-
 గమ్ | ఏవ | అస్మై | లోకమ్ | ప్రేతి | రోచయతి | ఋజుమ్ | ఏతి | ఘోరయతి | ఋజుః |
 ఇవ | హి | ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః | సప్తతమితిసమ్-తతమ్ | ఏతి | ఘోరయతి | ప్రాణానామితి

ప్ర-అనానామ్ । అన్నాద్యస్యేత్యన్న-అద్యస్య । సన్తత్కాఙ్కతిసమ్-తత్యై । అభోఙ్కతి । రక్షసామ్
 అపవాత్యాఙ్కత్యప-హత్యై । యమ్ । క్రామయేత । ప్రమాయుకఙ్కతిప్ర-మాయుకః । స్యాత్
 ఙ్కతి । జిహ్వామ్ । తస్య । ఏతి । ఘోరయేత్ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్యాత్ ।
 జిహ్వామ్ । నయతి । తాఙ్క । ప్రేతి । మియతే । శిరః । వై । ఏతత్ । యజ్జస్య । యత్ ।
 అఘోరఙ్కత్యా-ఘోరః । అత్కా । ద్రువా ॥౬౬॥ అఘోరమిత్కా-ఘోరమ్ । అఘోరేత్కా-
 ఘోర్య । ద్రువామ్ । సమితి । అన్తక్తి । అత్కన్న్ । ఏవ । యజ్జస్య । శిరః । ప్రతితి । ర్దధాతి
 అగ్నిః । దేవానామ్ । దూతః । అసీత్ । దైవ్యః । అసురాణామ్ । తా । ప్రజాపతిమితిప్రజా-
 పతిమ్ । ప్రక్షమ్ । ఇతామ్ । సః । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । బ్రాహ్మణమ్ । అబ్రవీత్ । ఏతత్
 వీతి । బ్రూహి । ఇతి । ఏతి । శ్రావయ । ఇతి । ఇదమ్ । దేవాః । శృణుత । ఇతి । వావ । తత్
 అబ్రవీత్ । అగ్నిః । దేవః । హోతా । ఇతి । యః । ఏవ । దేవానామ్ । తమ్ । అవృచీత ।
 తతః । దేవాః ॥౬౭॥ అభవన్న్ । పరేతి । అసురాః । యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । ప్రవరమితిప్ర-
 వరమ్ । ప్రవృణతఙ్కతిప్ర-వృణతే । భవతి । అత్కనా । పరేతి । అస్య । భ్రాతృవ్యః । భవతి
 యత్ । బ్రాహ్మణః । చ । అబ్రాహ్మణః । చ । ప్రక్షమ్ । ఏయాతామిత్కా-ఇయాతామ్ । బ్రాహ్మణాయ
 అధీతి । బ్రూయాత్ । యత్ । బ్రాహ్మణాయ । అధ్యాహేత్యధి-ఆహ । అత్కనే । అధీతి । అహ
 యత్ । బ్రాహ్మణమ్ । పరాహేతిపరా-ఆహ । అత్కానమ్ । పరేతి । అహ । తస్యాత్ ।
 బ్రాహ్మణః । న । పరోచ్యఙ్కతిపరా-ఉచ్యః ॥౬౮॥

వాఅరణ్యాగ్ంశ్చావరున్యేఽథోపశుభిన్సోఽబ్రవీద్యక్షిణార్ష్యంత్రయఇవద్రువాదేవా
 శ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౧౧॥

అయుః । తే । ఆయుర్కాఙ్కత్యాయుః-దాః । అగ్నే । ఏతి । ప్షాయస్య । సమితి । తే ।

అవేతి । తే । హేడః । ఉదితి । ఉత్తమమిత్యత్-తమమ్ । ప్రేతి । నః । దేవీ । ఏతి । నః ।
 దివః । అగ్నావిష్టాఇత్యగ్నా-విష్టా । అగ్నావిష్టాఇత్యగ్నా-విష్టా । ఇమమ్ । మే । వరుణ ।
 తత్ । త్వా । యామి । ఉదితి । ఉ । త్వమ్ । చిత్రమ్ ॥ అపామ్ । సపాత్ । ఏతి । హి । అస్మాక్
 ఉపస్థమిత్వప-స్థమ్ । జిహ్వానామ్ । ఊర్జ్వ । విద్యుత్తమితివి-ద్యుత్తమ్ । వసానః ॥ తస్య
 జ్యేష్ఠమ్ । మహిమాసమ్ । వహన్తీః । హిరణ్యవర్ణాఇతిహిరణ్య-వర్ణాః । పరీతి । యన్తి ।
 యహ్విః ॥ సమితి ॥౧౦॥ అన్యా । యన్తి । ఉపేతి । యన్తి । అన్యా । సమాసమ్ । ఊర్జ్వమ్
 సద్యః । పృణన్తి ॥ తమ్ । ఉ । శుచిమ్ । శుచయః । దీర్ధివాగ్ంసమ్ । అపామ్ । సపాతమ్
 పరీతి । తస్యః । ఆపః ॥ తమ్ । అస్మేరాః । యువతయః । యువాసమ్ । మర్మజ్యమానా
 పరీతి । యన్తి । ఆపః ॥ నః । శుక్రేణ । శిక్వనా । దేవత్ । అగ్నిః । దీదాయ । అనిద్యః ।
 ఘృతనిర్దిగితిఘృత-నిర్దిక్ । అప్సిత్వప-సు ॥ ఇన్ద్రావరుణయోరితీన్ద్రా-వరుణయోః । అహమ్
 సమాక్షోరితిసమ్-రాజోః । అవః । ఏతి । వృజే ॥ తా । నః । మృదాతః । కుర్యతే ॥
 ఇన్ద్రావరుణేతీన్ద్రా-వరుణా । యువమ్ । అధ్వరాయ । నః ॥౧౧॥ విశే । జనాయ । మహీ
 శర్మ । యచ్ఛతమ్ ॥ దీర్ఘప్రయజ్ఞమితిదీర్ఘ-ప్రయజ్ఞమ్ । అతీతి । యః । వసుష్వతి ।
 వయమ్ । జయేమ । పృతనాసు । దూధ్యః ॥ ఏతి । నః । మిత్రావరుణేతిమిత్రా-వరుణా
 ప్రేతి । బాహవా ॥ త్వమ్ । నః । అగ్నే । వరుణస్య । విద్వాన్ । దేవస్య । హేడః । అవేతి ।
 యాసినీస్త్వాః ॥ యజిష్ఠః । వహితమితివహ్ని-తమః । కోశుచానః । విశ్వా । ద్వేషాగ్ంసి
 ప్రేతి । ముముగ్ధి । అస్మత్ ॥ నః । త్వమ్ । నః । అగ్నే । అవమః । భవ । ఊతి । నేదిష్ఠః । అస్యా ।
 ఉపసః । వ్యష్టావితివి-ఉష్టా ॥ అవేతి । యక్ష్య । నః । వరుణమ్ ॥౧౨॥ రరాణః । వీహి ।
 మృదీకమ్ । సుహవతిసు-హవః । నః । ఏధి ॥ ప్రప్రేతి । ప్ర-ప్ర । అయమ్ । అగ్నిః । భర్తస్య

శ్రుత్వే, వీతి, యత్, సూర్య, న, రోచతే, బ్రహ్మ, భా || అభీతి, యః, పూరుషో
 భృతనాసు, తస్య, దీదాయ, దైవ్య, అతిథిః, శివః, నః || ప్రేతి, తే, యక్షి, ప్రేతి
 తే, ఇయర్మి, మన్య, భువః, యథా, వస్యః, నః, హవేషు || ధన్యస్మై, ఇవ, ప్రపేతిప్ర-
 పా, అసి, త్వమ్, అగ్ని, ఇయక్షనే, పూరవే, ప్రత్న, రాజస్మై || ౧౩ || వీతి, పాజసా,
 వీతి, త్యోతిషా || నః, త్వమ్, అగ్ని, ప్రతితేన, ప్రతితి, ఓష, యాతుధాస్యజతియాతు-
 ధాస్యః || ఉరుక్షయేష్విత్వరు-క్షయేషు, దీద్యత్ || తమ్, సుప్రతికమితిసు-ప్రతికమ్,
 సుద్యతమితిసు-ద్యతమ్, స్వర్జమ్, అవిద్యాగంసః, విదుష్టరమితివిదుః-తరమ్, సపేషు ||
 నః, యక్షత్, విశ్వా, వయునాని, విద్వాన్, ప్రేతి, హవ్యమ్, అగ్నిః, అమృతేషు,
 వోచత్ || అగ్ం హైముచిత్యగ్ంహః-ముచే, వివేష, యత్, మా, వీతి, నః, ఇన్ద్ర,
 ఇన్ద్ర, క్షతమ్, ఇన్ద్రయాడి, శతక్రతోఽతిశత-క్రతో, అన్వితీ, తే, దాయై || ౧౪ ||

|| యప్సిస్సుమధ్వరాయనోవరుణగ్ంరాజగ్ంశ్రుతుశ్రుత్వారిగ్ం శవృ || ౧౨ ||

విశ్వరూపస్వప్తేన్ద్రంవృత్రంబ్రహ్మవాదినస్సత్వేనా సోమయాజ్యేషవైదేవరథో దేవావైనర్షి
 నాయజ్ఞోఽగ్నేమహాన్ద్రీన్నివీతమాయుష్టేద్వాదశ || ౧౩ ||

విశ్వరూపోనైగంశీతరూరావద్యవసుహర్షేద్యుర్వాజాఇత్యగ్నేమహాన్ద్రీవీతమన్యా యన్తి
 చకుస్సుప్రతిః || ౧౪ ||

|| విశ్వరూపోఽనుతేదాయై ||

|| హరిః ఓమ్ ||

|| తథృత్ || శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ||

పల్నమ ప్రశ్నస్సమాప్తః